

Szerkesztőség, kiadó
hivatal és nyomda:

Kolozsvár, St. Baron
utca (Brassai-utca) 10.

Telefon:

Szerk. és kiadóhivatal
9-77

2. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályá-
száron és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

Cenzurat Suciú.

Amasetter Róbert
Budapest
2. II. 8.

KELET

IDO-POLITIKAI-NAPILAP

ELOFIZETESI ARAK

Romániában

Egész évre — — 1150
Félévre — — — 600
Negyedévre — — 320
Egy hónapra — — 110

Csehszlovákiában

Egy hónapra Ck 40.-
Egyes szám — — 3.-

1927 szeptember 15 Csütörtök

Kolozsvár * X évfolyam * 269 szám

5687 Elul 18

Ismét az ár-razzia jegyében

Az egyre fokozódó munkanélküliség, termelési csőd és a többi, főleg közigazgatási természetű bajok mellé, mint sötét alafestésű kísérezene járul az egyre elviselhetlenebb drágaság.

Természetes, hogy a drágaság mindig a legnyomorultabb és legkiszolgáltatottabb társadalmi rétegeket sújtja, éppen ezért csak helyeselni tudjuk — legalább is elvben — a kolozsvári rendőrségnek azt az intézkedését, amellyel újra elrendeli az árak ellenőrzését, az áruzsora letörését. Azonban annak ellenére, hogy helyeseljük ezt, nem fojthatjuk el a kritika szavát, annak megállapítását, hogy a hatóságok téves úton járnak akkor, mikor a kis piaci árusokat, kiskereskedőket próbálják megrendszabályozni, holott ezek az egzisztenciák mind csak függvényei azoknak a generális intézkedéseknek és adottságoknak, amelyek ebben a tejjel-mézrel folyó országban a drágaságot okozzák.

Világért sem akarjuk azt mondani ezzel, hogy a kisexisztenciák között nem akadnak esetleges megtévedők és lelkiismeretlenek, de ezek elenyésző számban vannak a komoly és öntudatos kereskedők mellett, akik az árdrágítás eszközt már azért sem alkalmazzák szívesen, mert ezzel veszélyeztetik vevőközönségük állandóságát és fizetőképességét.

A drágaság kimérái nem a kereskedők, iparosok és árusok rosszakaratán nőttek nagyra, hanem azokon az állapotokon, melyeket a kormányzat inaugurál, nevezetesen a drága fuvar és vasuti közlekedés, a megdrágított igazságszolgáltatás, a hihetetlenül nagy adó stb. miatt. Természetesen a drágaság megnövekedésén azok a panamisták is teljes erejükkel dolgoznak, akik az állam pénzeiből milliókat sikkasztottak és sikkasztanak el s ezzel lehetetlenné teszik a pénzügyi konszolidációt, a közigazgatás zavartalan működését, a posta, táviró és vasut rendbehozatalát s akik könnyen szerzett, tehát könnyelműen szórt pénzükkel minden árat meg tudnak fizetni, konkurrálni tudnak a fogyasztóközönséggel.

Tudjuk, hogy mindezekért a bajokért az alantasabb hatóságok nem felelősek. Az alantasabb hatóságoknak is tudniok és látniok kell a bajok eredendő okait, hogy megfelelő belátással és kimélettel kezeljék a törvény szigorú rendelkezéseit, amelyek nem kérdik az okokat, csak a tényeket konstatálják. Így például az árdrágítási törvény nem törődik azzal, hogy a helyi kereskedőknek milyen esetleges illegitim kiadások terhelik beszerzési számláikat s így milyen végösszeg után kell felszámítaniok a törvényben előírt hasznot.

De mindezekon kívül van még egy más szempont is, amelyre a hatósági közegeknek tekintettel kellene lenniök s ez az, hogy az árak ellenőrzését ne csak a kereskedőknél és árusoknál végezzék el, hanem a termelőknél is, akik igen sok esetben különösebb okok és indokok nélkül drágítják az árakat, helyesebben olyan magas hasznot kalkulálnak, amely nincs arányban a termelési költségekkel, különösen ma, a védő vámtarifák és a „leépítés” boldog korszakában.

Ismerve a kolozsvári rendőrség vezetőinek objektivitását és arra való törekvését, hogy ne csak egyes rétegeknek, hanem az egész közönségnek érdekeit szolgálják, hisszük, hogy a fenti szempontokra tekintettel lesznek s ha nem is a bajok ősforrásánál, — mert hisz erre nincs hatalmuk — de mindenesetre a bajt dagasztó mellékfolyók partjain a bajt dagasztó rendeznek majd s e szemle eredményeképpen fogják kifej-

teni mindanyiuink javára működésüket.

Egyet kétségtelenül konstatálnunk kell, azt nevezetesen, hogy Kolozsváron, Erdély fővárosában Erdély és a Regát többi városaihoz viszonyítva, jóval magasabbak az árak a normálnál. Bizonyos, hogy ennek speciális okai vannak és pedig olyan okai, amelyeket nem a kereskedőknél kell keresni, hanem részben a geográfiai fekvés kedvezőtlenességében, másrészt pedig közigazgatási, adóügyi és főleg közlekedési anomáliákban. Bukaresnek, a fővárosnak sokkal előnyösebb a helyzete Kolozsvá-

várnál, mert hiszen a nagyáruházak ott rendszerint tengeri és dunai kikötőkből szerzik be áruikat, tehát előnyösebb szállítási feltételek mellett kihajózott szállítmányokból s olyan nagyarányú konkurenciális viszonyok között, amelyek ab ovo mérséklék az árakat s lehetetlené teszik, hogy a kereskedők túlzott haszonnal dolgozzanak.

Mindezeket a szempontokat tehát szem előtt kell tartania a kolozsvári hatóságoknak, ha valóban úgy a fogyasztó, mint az eladórétegek érdekeit meg akarják védelmezni.

Szombaton hozza meg a döntést a francia kormány Rakovszky szovjetkötvet visszahívásának ügyében

Demonzie szenátor leleplező nyilatkozata a szovjet-diplomáciáról

Páris, szeptember 14. A francia lapok nagy része egyre hevesebben követeli Rakovszky szovjetkötvet visszahívását, sőt egyes lapok nyíltan a szovjettel való szakítást követelik. A minisztertanács Rakovszky szovjetkötvet visszahívásának ügyében szombaton hozza meg a végleges döntést. Az „Avenir” című lap „Szakítani kell!” címmel éles vezércikket közöl Rakovszky és a szovjet ellen. Az „Echo de Paris” biztosra veszi, hogy Rakovszkynek távoznia kell, sőt azt állítja, hogy nemcsak Rakovszky, de más szovjet-diplomata sem képviselheti a szovjetet Párisban.

Páris, szeptember 14. A Rakovszky-ügyben meglepő fordulatot jelent Demonzie szenátornak egy nyilatkozata, amelyet a sajtó számára

adott s amely szerint Rakovszky kormánya nevében Franciaországnak barátsági és be nem avatkozási szerződés megkötésére tett ajánlatot. Ez a bejelentés azért megiepő, mivel első eset a diplomácia történetében, hogy egyik állam a másiknak be nem avatkozási egyezmény megkötésére tegyen ajánlatot, miután a diplomáciai összeköttetés felvétele természetesen magával hozza két állam között annak elismerését, hogy nem avatkoznak be egymás belső ügyeibe. A szovjet ezzel szemben fenti ajánlatával nyíltan beismeri, hogy a diplomáciai viszony felvétele részéről nem jelenti azt a kötelezettséget, hogy nem avatkozik bele egy idegen állam belügyeibe.

Bratianu miniszterelnök diszkrét vizsgálatot tartott a minisztériumokban

A súlyos rendellenesség miatt öt miniszter kicserélését határozta el a miniszterelnök. Az „Adeverul” híre a kormány átalakításáról

(Bucuresti-Bukarest, szeptember 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti „Adeverul” pikáns politikai szenzációról ad hirt legújabb számában, amely politikai körökben hatalmas feltűnést keltett és ma általánosan közbeszéd tárgyát képezi. A lap szerint a régenstanácsot az utóbbi időben petíciók, kérések, panaszok véget nem érő sorával ostromolták meg. Az efajta kéréseket azelőtt a kabinetirodában asszortirozták és ha valami figyelemreméltó iratot találtak, úgy azt pártolólág tették át az illető minisztériumhoz. Nos, ezek a petíciók az utóbbi időben hihetetlenül megsaporodtak és bennük főleg alacsonyabb társadalmi osztályhoz tartozók, de jelentős intézmények és személyiségek is panaszokkal járultak a régenstanács elé.

Bratianu Jonel miniszterelnök — írja az „Adeverul” — értesült erről és hogy végére járjon a panaszoknak, titokban és diszkrétén vizsgálatot tartott az egyes minisztériumokban. A miniszterelnök megállapította, hogy csaknem az összes minisztériumokban minden fejelem nélkül és hallatlan késéssel dolgoznak. Néha a legfontosabb kérdéseket is a tisztviselői kar intézi el, mert a miniszterek nem informálták magukat, ritkán járnak be a minisztériumokba és a vezetést vagy a főtítkárra, vagy a vezérigazgatóra bízzák. A miniszterek túlságosan sokat utazgatnak és gyakran minden komoly indok nélkül elhagyják a fővárost. A prefektusok és alantasaik — hasonlóképpen.

Az államvasutaknál valóságos káoszt konstatált a miniszterelnök. A CFR nem tud kötelezettségének eleget tenni. Perietezanu állam-

títkárr 500 millió kifizetetlen utalványt talált az államvasutaknál. A CFR így a bukás előtt áll. Súlyos kifogások merültek fel a földművelésügyi minisztérium ellen, ahol a vezetés egysége hiányzik, Argetoianu miniszter és Cipaiianu miniszterhelyettes nézeteltérései miatt — és nem rózsásabb a helyzet a kultuszminisztériumban sem, minthogy a miniszter effektíve résztvesz az erdélyi politikai küzdelmekben és nem foglalkozik a minisztérium ügyeivel. És ha tekintetbe vesszük, hogy elődje, Goldis László képtelen volt a minisztérium irányítására, akkor megérthetjük azt, hogy a kisebbségi vallások szervezéséről szóló törvényjavaslat, mely már 1924-ben készen volt, csak 1928-ban kerül a parlament elé.

Az „Adeverul” mindezekhez hozzáfűzi, hogy Bratianu miniszterelnök amúgy is elégedetlen néhány neofita miniszter működésével, akik nem voltak figyelemmel a miniszterelnök által olyan erőlyesen követelt egység elvére. Ennek következményeképpen a lap úgy tudja, hogy a miniszterelnök elhatározta a kormány sürgős átalakítását. Öt miniszter kicserélését határozta volna el Bratianu Jonel, sőt az sincs kizárva, hogy széleskörű átalakítás következne, amelyben csupán a bel-, kül- és pénzügyminiszterek maradnának meg helyükön.

Select-Mozgó

Alfons Frieland és Leane Haid kedvelt művészek

Utolsó tánc

megható drámában.

Monopol Conc.

25

Jubileumi év

25

SIPOS

Cégem 25 éves fennállásának alkalmából minden vevőmnek

1x2 Harisnyát ingyen adok 1x2

Bővebbet az üzletben. — Vidéki rendeléseket pontosan eszközlök. A meg nem felelőt becserelem. Vigyázzon a címre.

SIPOS, Cluj, C. Reg. Ferdinand 8.

SIPOS

25

Jubileumi év

25

Az újabb vizsgálati adatok alapján hitvesgyilkosság címén emelnek vádat Erdélyi Béla ellen

Budapest, szeptember 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A hitvesgyilkos Erdélyi Béla bűnügyében megindult nyomozás már eddig is rendkívül súlyos és szinte megfélembizhetetlennek látszó adatokat produkált annak bizonyítására, hogy ez az elszánt fiatalember tényleg meggyilkolta fiatal feleségét. Pár napi pauza után, amelyre a vizsgálat kiegészítéseképpen volt szüksége a budapesti ügyészségnek, a millstadti gyilkosság irataihoz kiegészítésként megérkezett a boncolást felülvizsgáló orvosi eredmény jegyzőkönyve, amit azonnal kézbesítettek Temesváry

ügyészségi alelnöknek, aki a többi bűnügyi iratok áttanulmányozásával is meg volt bízva. Hir szerint a jegyzőkönyv kétségtelenül megállapítja a Forgách Annán ejtett fojtogatást, egyben azonban konstatálja, hogy a halált nem fulladás, hanem mérge okozta, amely szivbénulást idézett elő. Temesváry tegnap délután az iratok alapján Sztrache főügyésznek hosszan referált, melynél fogva az ügyészség azonnal elkészíti a vizsgálati indítványt Erdélyi Béla ellen, hitvesgyilkosság címén.

A XV. cionista kongresszus határozatai

(Bázel, szeptember 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet már beszámolt a politikai bizottság határozatairól, fölött történt tanácskozásokról. Ezuttal módunkban van a határozatokat teljes terjedelmükben közölni. A dr. Nurok és Ben Zwi által megindokolt határozatnak első része így hangzik:

A mandatárius hatalom támogatásának elégtelensége

„A Palesztinában már évtizedek, de különösen a Balfour-deklaráció óta cionista auspiciumban között irányított újjáépítő munka megteremtette a Zsidó Nemzeti Otthon alapjait. Ezzel beigazolódott egy mandatárius hatalom, valamint a világ közvéleménye előtt, hogy a zsidó nép képes és eltökélt viselni a mandátum által ráhárított súlyos felelősséget. A mandatárius hatalom az első időszakban lényegileg egy rendszeresen működő közigazgatásra és a közbiztonság megszilárdítására rendezkedett be és ezzel Palesztina egészséges fejlődésének két alapvető feltételét teremtette meg. A kongresszus azonban szükségesnek tartja hangsúlyozni, hogy a Palesztina-közigazgatás a Jisuvval és a zsidó nép vezetőivel szemben tanúsított passzív magatartásával nem felel meg sem a zsidó nép szellemének, sem pedig a mandátum különös határozatainak. A palesztinai újjáépítés nagy értékét, amely előnyére válik az egész ország gazdasági és kulturális fejlődésének, nem méltányolják eléggé.

A Nemzeti Otthon sérelmei

A mandatárius kormány sem a telepítés munkáját, sem pedig a zsidóság kulturális teljesítményét nem támogatta eléggé. A zsidó jisu elemi, állampolgári szükségletei, (népoktatás, közegészségi etc.) nem eléggé tisztázták ki olyan mértékben, mint ahogyan az ország lakosságának más részével szemben történik. A kongresszus meglepéssel konstatálja, hogy a Palesztina-kormány az utóbbi időben a zsidó lakosság ügyei iránt nagyobb mértékben tanúsított érdeklődést és több esetben segítségére is volt. Azonban kényszerülve érzi magát a kongresszus egyúttal sajnálattal megállapítani a tényt, hogy mindezekben nem lehet fel a mandatárius hatalomnak egy olyan rendszer-

változása, amely a Nemzeti Otthon újjáépítésének aktív támogatásában nyilvánuljon. Az utóbbi idők különböző rendelkezései igazolják ezt, olyan intézkedések, amelyek alkalmasak a jisu fejlődésének megállítására. Mély sajnálattal konstatálja a kongresszus, hogy az utóbbi időkben a közigazgatás praxisában alapvető jogokat sértettek meg, a zsidóság életérdekeit bántották, sőt volt rá eset, hogy a jisu méltóságát is sértették. (A határvédelmi csapat ügye a mandatárius kormány magatartása, a zsidók szent helyei tekintetében.)

Mit követel a jisu

A zsidó nép Palesztinában való munkájának fejlődése aktív támogatást és a palesztinai kormány részvételét követeli a mandátum szellemében. És pedig azzal, hogy az újjáépítés első idejében különleges könnyítésekkel legyen a telepesek segítségére. A jisu gazdasági fejlődése elsősorban és különösen a következő reformokat követeli: A vagyonadó csökkentése, az új gazdasági telepítések hatósági megkönnyítése, a dézsmának egy fix évi fizetésre való átváltása, új gyáraknak a vagyonadótól való mentesítése, a mandátum hatodik pontjának érvényesítése a zsidó telepeseknek állami és paragon heverő földek kiutalása új, új történő kolonizálására. Aktív támogatást kerünek a kormánytól az ipar és kereskedelem javára, továbbá egy munkai és biztosítótörvény életbeléptetését, a zsidó munkának állami vállalatokban való részesedése, továbbá a zsidó közegészségügyi intézményeknek hathatós támogatása.

A Jewish Agency kérdése

A Jewish Agencyről szóló határozatot dr. Goldmann javaslatára nem teljes egészében, hanem részletenként szavazták meg. Az első rész így hangzik:

A XIV. kongresszus határozatainak értelmében, amely a Jewish Agency kibővítését kívánja abból a célból, hogy a palesztinai Zsidó Nemzeti Otthon újjáépítésében a világ egész zsidósága hathatósan közreműködhessen a Balfour-deklaráció és a mandátum szellemében. Elhatározza a XV. kongresszus:

1. Az Alijah tartós megszilárdítását.
2. A föld megvásárlását a nép számára.

3. Mezőgazdasági kolonizációt — a zsidó munka, a héber nyelv és kultúra alapjain.

Követeli a XV. kongresszus, hogy ezek a követelések a kibővített Jewish Agencyben feltétlenül érvényesüljenek.

Nyilatkozat a Weizmann—Marshall-ügyben

A határozat e részének elfogadása előtt Louis Lipsky válaszolt dr. Goldmannak ama szemrehányásaira, hogy dr. Weizmann a Louis Marshallal történt levélváltásában az amerikai cionistákat dezavualta. Lipsky a következő kijelentést tette:

— Nem első ízben történik, hogy az európai cionisták ki akarják segíteni az amerikaiakat. Az amerikaiak azonban becsületüket maguk is meg tudják védeni. Kijelentjük, hogy dr. Weizmann Marshallhoz intézett levelét az amerikai cionistákkal egyetértően intézte és teljes joga volt a levél megírásához. Ha a világ cionistáiránk, amerikai cionistákra háritják a nagy felelősséget, kell, hogy ránk bizzák a módor, ahogyan mi ezt a felelősséget viseljük. Értsek meg mindannyian, mit jelent e felelősség. Úgy vélem, inkább legyenek segítségünkre és kevesebé kritizáljanak. Ismétlem: Weizmann levelét az amerikai cionista szervezet hozzájárulásával írta és a szervezet vezetősége e lépést kifejezetten helyeselte. Ha a levélben vannak kritikára alkalmas részek, akkor e kritika nem irányulhat egyedül Weizmann ellen, hanem az amerikai cionista szervezet ellen is.

Ezután a kibővített Jewish Agencyre vonatkozó határozat további részét olvasták fel, amely így hangzik:

A kibővített Jewish Agency

„A kibővített Jewish Agency konstitúciójában le kell szerezni, hogy a cionista világ-szervezet elnöke minden esetben elnöke a Jewish Agencynek. A Jewish Agency különböző szervezeteinek tagjai távollétükben csak állandó póttagokkal helyettesíthetik magukat. Az előző határozatok szellemében elvárja a kongresszus teljes határozottsággal, hogy a Jewish Agency a világ főbb zsidó közületeit demokratikus alapon reprezentálja és hogy magában foglalja a szervezett zsidó munkásság képviselőit is. A kongresszus felhívja az exekutívét, a különböző országok zsidó közületeivel való tárgyalások folytatására.

A negyedik rész így hangzik:

„A kongresszus tudomásul veszi a dr. Weizmann és Louis Marshall által 1907 január 17-én aláírt a közös Palesztina-bizottságra vonatkozó megállapodást és reméli, hogy a bizottság munkája eredményes lesz.“

Gazdaságpolitikai javaslatok

A határozatok elfogadása után a gazdaságpolitikai határozati javaslatok felolvasására került a sor. Ezeket a javaslatokat már minden hozzászólás nélkül en bloc fogadták el. A javaslatok így szólnak:

A kongresszus hangsúlyozza az exekutive rendszeres és aktív gazdaságpolitikájának és munkájának rendkívüli fontosságát. Minthogy az ilyen munka adó-, vámkolonizáció- és koncesszió-politikai ügyekben tárgyilagos és alapos munkát igényel, a kongresszus felhívja az exekutívét, hogy Londonban és Jeruzsálemben az exekutive politikai osztályain szervezzen külön gazdaságpolitikai reszortokat.

2. A kongresszus felhívja az exekutívét tegyen meg minden szükséges lépést ama veszedelmek elhárítására, amelyek a palesztinai kereskedelmi szerződésben Palesztina ipari fejlődésére hátrányosak lehetnek.

3. A kongresszus felhívja az exekutívét, hasson a palesztinai és a brit kormánynál oda, hogy Palesztina áruakkei exportja tekintetében egyenragu legyen az angol dominiumok és gyarmatok áruival.

4. A kongresszus felhatalmazza az exekutívét, interveniáljon a palesztinai kormánynál, hogy a belföldi ipar és mezőgazdaság produktumait, valamint azok a nyersárakat, abrakot és trágvát, amelyet külföldről importálnak, kedvezően ves fuvartételekkel lehessen behozni.

Hirdessen az Uj Keletben

Ma

Villega

Genf, szept. tanács jelenlegi e román-magyar bíróságnak, amelynek elnöke pedig adott a budapesti.

Nyilatkozatában Népszövetség élet Kijelentette, hogy ma sokkal nehezebbé válnak a dolgok, mert ez számos a Willeagas kijelentése, mert számára.

Azt azonban hatalmas létebb a megme

Arra a kérdésnek, kijelentés súlyos és komplikáltak szemben, a tika természetesen jogi természetével a politikával.

Azt azonban

kizártnak t elhalasztaná

annál is inkább, deka, hogy már ügyet. Az angol elhalasztotta, csak mányozhassa a k

Genf, szept. külügyminiszter ferenciára ülnek gazdasági termés

A párisi „Oe koccanásról szám és francia delegáció, bármennyire hogy Paul Bonoc ülésen élesen kif lyosan kritizálta nyeket cikkelyez szerződés, amely szellemével és a szeröl legalább is

Tegnap Lond nek volt konflikt azok a Népszöv Rómában való f egy ilyen intézm a faszizmusnak

Bécs, szept. gróf Apponyi A keleti Locarno r ponyi nyilatkozta akkor jöhet lét a győzelmi máh kiküszöbölhetők társáért minden azonban meg v igazi megoldást. jából bajosan ne után Keleteleuró bek, mint másu

Genf, szept. csütörtökön fog „Politica“ című tése szerint

a helyzet tisztul s a több tagja

Bratianu V miniszter megb delegátusokat k megtárgyalására Berlinbe is ell végén Bukarest

Ma kerül tárgyalás alá az optánspör

Villeagas elnök nyilatkozata. A megoldás kielégítő lesz. Olasz-francia konfliktusok a bizottsági üléseken

Genf, szept. 14. Villeagas, a népszövetségi tanács jelenlegi elnöke, aki egyszersmind tagja a román-magyar birtokperben döntő hármas bizottságnak, amelynek másik tagja Sata japán delegátus, elnöke pedig Chamberlain, ma nyilatkozatot adott a budapesti „Az Est” munkatársának.

Nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy bizik a Népszövetség életképességében és igazságosságában. Kijelentette, hogy bizonyos igazságtalanságok ellen ma sokkal nehezebb küzdeni, mintán a békeszerződésekben foglalt szankciókat nem lehet érvényesíteni, mert ez számos alapvető elv összeomlását jelentené.

Willeagas kijelentette még, hogy alaposan foglalkozott a birtokperrel, amelyről azonban nem illik beszélnie, mert nem érett meg a nyilvánosság számára.

Azt azonban határozottan állítja, hogy hatalmas lépéssel jutott az ügy közelebb a megoldáshoz és hiszi, hogy a megoldás kielégítő lesz.

Arra a kérdésre, hogy mi az oka az ügy halogatásának, kijelentette Willeagas, hogy egy nagyon súlyos és komplikációkkal megtűzdelt dologgal állnak szemben, amelyek részben jogi, részben politikai természetűek. A kérdés elsősorban természetesen jogi természetű, azonban sok vonatkozása van a politikával.

Azt azonban

kizártnak tartja Willeagas, hogy újra elhalasztanák a döntést az optánsperben,

annál is inkább, mert Chamberlainnak feltett szándéka, hogy már a legközelebbi időben betegezzék az ügyet. Az angol külügyminiszter sok fontos dolgot elhalasztotta, csak hogy teljes alaposítással át tanulmányozhassa a kérdést.

Genf, szeptember 4. Ma délelőtt Benes cseh külügyminiszter és Gajzágó magyar delegátus konferenciára ülnek össze, amelyen fontos, főleg pedig gazdasági természetű ügyeket beszélnek meg.

A párisi „Oeuvre” mai számában érdekes összekonferenciáról számol be, amely a Népszövetség olasz és francia delegációja között zajlott le. Az incidensről, bármennyire titkolták, mégis kiszivárgott a hír, hogy Paul Boncour francia delegátus egy bizottsági ülésen élesen kifakadt a Népszövetség ellen és súlyosan kritizálta Olaszországot, amely olyan törvényeket cikkelyez be, mint például az olasz albán szerződés, amely teljesen ellenkezik a Népszövetség szellemével és amelyek eltérése a Népszövetség részéről legalább is furcsának mondható.

Tegnap Loucheur volt francia pénzügyminiszternek volt konfliktusa az olasz delegációval, amidőn azok a Népszövetség kinematográfiai intézetének Rómában való felállítását kérték. Loucheur szerint egy ilyen intézményt nem lehet aggodalom nélkül a fascizmusnak kiszolgáltatni.

Bécs, szeptember 14. A „Neue Freie Presse” gróf Apponyi Albertnek genfi nyilatkozatát közli a keleti Locarno megvalósításának lehetőségéről. Apponyi nyilatkozatában kifejti, hogy igazi béke csak akkor jöhet létre, ha a háborus elkeseredésnek és a győzelmi márnak abnormis érzelmi hangulatai kiküszöbölhetők lesznek. A tartós béke helyreállításáért minden lépés csupán jóvátétel, amelyek azonban meg van az az értéke, hogy elősegíti az igazi megoldást. Locarno Magyarország szempontjából bajosan nevezhető utánozandó példának, miután Kelet-Európában a viszonyok sokkal nehezebbek, mint másutt.

Genf, szeptember 14. A Népszövetség tanácsa csütörtökön fog foglalkozni az optánsok ügyével. A „Politica” című bukaresti lap tudósítójának jelentése szerint

a helyzet ebben a kérdésben egyre tisztul s a Népszövetség tanácsának több tagja elismerte az agrárreform érinthetlenségét.

Bratianu Vintila és Stresemann német külügyminiszter megbeszélése alapján a német kormány delegátusokat küld Bukarestbe a függő kérdések megtárgyalására. Valószínű, hogy Bratianu Vintila Berlinbe is ellátogat, Stresemann pedig október végén Bukarestbe jön. A román-német viszony a

két miniszter találkozója kapcsán barátságosnak tekinthető.

Genf, szeptember 14. A népszövetségi delegátusok körében ma elsősorban a tanácsstagoknak holnapi megválasztásáról esett szó. Belgiumnak újra megválasztása ellen azok az államok agítálnak, melyek maguk állítottak jelöltet az ideai választások alkalmával. Csehország utódjaként elsősorban Finnország és Görögország jöhet szóba. Finnország kilátásai a legkedvezőbbek.

A második főbizottságban fokozottabb ellen-

A japáni szökőár pusztításai felülmulják a két év előtti földrengés méreteit

Mexicóban is borzalmas szökőár pusztított

London, szeptember 14. Az idei év elemi katasztrófákban megdöbbentően gazdag krónikájában is szinte páratlan helyet foglal el az a borzalmas és mérteiben gigantikus katasztrófa, mely Japánt, a földrengések ismert hazáját, ezuttal pusztította végig.

A katasztrófa ezuttal Nagasaki környékén játszódott le, ahol több várost a tenger szökőárja pusztított el. A tenger hullámai végigcsaptak a partokon és szinte pillanatok alatt roppantották össze a nádból és fából épült japán házakat. A termés amindenütt teljesen tönkrement. Csupán Nagasakinál 150 ember holttestére bukkantak az ár eltakarodása után. A rettenetes ár Kiusiu környékén is retentő pusztításokat vitt véghez. Kiusiu egész partvidékén a lakosság pánikszzerű rettegésben él és tömegekben menekül az ország belseje felé, azt remélve, hogy ottan kevésbé lesz kitéve a gyakori katasztrófának.

Az újabb Londonba érkezett jelentések szerint a szökőár pusztításai borzalmasabbak a három év előtt lezajlott földrengésnél is. A halottak számát eddig pontosan megállapítani nem lehetett, azonban bizonyos, hogy ezernél többre becsülhető a számuk. Az egész partvidéken a vasuti-, telefon- és táviróforgalom teljesen tönkrement, ami rendkívül megnehezíti a hírszolgálatot.

Nagasaki kikötőjében rengeteg hajó szabadult el horgonyáról és az óriási hullámverésben el-

állás nyilvánult meg azzal az olasz javaslattal szemben, amely nemzetközi intézet létesítését ajánlja filmoktatás céljaira. A leszerelési bizottságban gróf Bernsdorf sürgette a leszerelést előkészítő bizottság mielőbbi összehívását.

London, szeptember 14. A „Times” genfi levelezője sajnálkozással ír arról, hogy a magyar-román vitás kérdés rendezése lassan halad előre. Chamberlain, akit nyilván tulságosan igénybe vett a lengyel javaslat, nem sok időt szentelhet a kérdésnek. A levelező ismertette a két fél álláspontját és megjegyzi, hogy a trianoni szerződés megtiltja a magántulajdon elközbását.

Ha Románia nemzeti felségjogaira hivatkozva, nem tesz koncessziókat, kevés kilátás van arra, hogy a tárgyalások előbbre jussanak.

Szükséges lenne, hogy a most újra megválasztandó tanács erélyesen kezébe vegye a nehéz problémák megoldását.

súlyedt. Az országrész területén az egész rizstermés megsemmisült. Az anyagi kár több millió yenre rug. A „Daily Express” tokiói jelentése szerint Kumehotó városában 270-re rug a halottak száma és ezer ember nyomtalanul eltűnt. 780 házat az ár elragadott, 2000 épület pedig víz alatt áll. Omura városában 500 ház áll víz alatt és 15 ezer ember hajléktalanná lett.

A szökőárral egyidejűleg borzalmas tajfun is pusztított egész Japánon keresztül, melynek következtében még a kábelvezetékek is elpusztultak. Habasima szigetén egyetlen ház és egyetlen fa nem maradt épen. A tajfun és a szökőár másfél órán keresztül dühöngött. Tokióban heves földlökések is érezhetők voltak. Kosima és Magamár városokban ezernél több ház elpusztult, Nagasima kikötőjéből az ár a hajókat 2-3 kilométerre sodorta be a szárazföldre.

London, szeptember 14. Ideérkező jelentések szerint hétfőről keddre virradóra Mexicóban is hatalmas szökőár pusztított, amelyről még részletek nincsenek, csak annyit tudnak, hogy a halottak száma száznál több. Yaliskó partvidékén rengeteg bástya súlyedt el.

Urania-Mozgó

Rudolf Schildkraut kiváló művész

Jakob fiai

zsidó drámában Monopol F.

Az ottyniai nagy rabbi Máramarosszigeten

(Sighetul-Marmatiiei-Máramarossziget, szeptember 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Máramarossziget vallásos zsidóságának tekintélyes vendége volt az elmúlt szombaton: Máramarosi híveinek óhajára a jámborságáról és mély tudásáról messzeföldön híres Hager Chaim ottyniai rabbi látogatott el Máramarosszigetre, ahol ezrével zárandokoltak el hozzá messze földről hívei és rajongói. Hager Chaim régi rabbi család sarja, amelyből a zsidó vallási életnek számos kiválósága származott le. Több száz évvel ezelőtt, a jámbor életű, Seviszenik néven ismeretes Hager Koppel [kaszovi tudós alapította meg a dinasztit, aki a Bal Sem Tov tanítványa volt. Fia Mendel, szerzője a talimudisztikus irodalom egyik legszebb alkotásának: az Ahavat Salomnak.

Mendel után Chaim következett, aki egy ízben a cár magas színe elé is eljutott. A következő sarj: Mendel már vízniczi rabbi, akinek révén a Hager-familia rokonai vonatkozásba kerül a hírneves szadagroi rabbi családjával. A Mendel után következő Burch fiai: a Nagyváradon tartózkodó Izrael vízniczi rabbi, Pinkász borsai, Feivel és Hechel csernovitzi rabbi és végül a leghíresebb: Hager Chaim ottyniai rebbe.

Hager Chaimot nagy ünnepekkel és nevének kijáró tisztelettel fogadták Máramarosszigeten. Egy híve az Asztalos Sándor uccában óriási költséggel hatalmas templom barakkot épített fel, mert előrelátható volt, hogy a szombati istentiszteleten egyik

templom sem lesz megfelelő a hívők ezreinek befogására. A rabbi Stein Chaim lakásán szállt meg, mintegy 30 tagú kíséretével. A péntek esti templomozás áhítatosságában és emelkedettségében a szigeti zsidóság ünnepi eseménye volt, majd az ezt követő vacsora a hajnali órákba húzódott el.

Vasárnap óriási, ezrekre rugó tömeg kereste fel a tudós rabbit, panasztévő, tanácsot kérő emberek tömege. A városban szeltemben hosszában beszéltek a csudákról, amelyek a rabbi életét övezték. Így elmondta egy chaszid, hogy 15—20 évvel ezelőtt a rabbi súlyosan megbetegedett, úgy, hogy menthetetlennek látszott.

Az orvosok, híres professzorok lemondtak a nagybeteg életéről. Ekkor váratlanul egy fiatal és ismeretlen orvos jelentkezett, aki vállalkozott arra, hogy a rabbi életét megmentse. Vállalta az operációt, amelyet mindenki ellenzett, csupán a tudós rabbi vállalta a műtét kockázatát. Az operáció sikerült, a rabbi rohamosan felgyógyult, a fiatal orvos azonban két nappal az operáció után meghalt. Mint az elbeszélő hozzátette — csak azért született, hogy a rabbit megmentse az életnek.

A rabbi előszobája szigeti tartózkodása alatt zsufolva volt. Esett, szomorú sorsú emberek keresték fel főleg a tudós Hager Chaimot és a rabbi mindenkinek tudott valami megnyugtatót mondani, mindenki fájdalomra megtalálta a gyógyulás csiláplító szereit.

Egy örült asszony heteken keresztül rémületben tartotta egy hunyadmegyei falu népét

A csendőrök fogták el Danila Mária, aki gyermekei fejére gyujtotta házát

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az égbe nyúló hegyek közé ékelt hunyadmegyei Goncága lakosságát hetek óta babonás rettegetésben tartják egy örült asszony rémtettei. Danila Mária tragédiája ott kezdődött, hogy férje a harctéren tüdőbajt kapott és meghalt, fia, Simon pedig az Isonzó hullámsírjában lelke halálát. A háború már befejeződött, amikor Danila Mária maga elé idézte a körjegyző, hogy tudassa vele fiának halálát. A férje halála után buskomorrá vált Danila Mária a hiobhir hallatára fejéhez kapott és hangtalanul összeesett. Amikor magához tért, révetegen bámult maga elé, emlékezőképességét pedig örökre elveszítette és mint csendes örült bolyongott naphosszat a falu uccáin keresztül.

Ezelőtt néhány héttel egy szombatnál vasárnapra virradó éjszaka a beteg asszony fölkelte ágyából. Gyufát vett magához, kilopódzott az udvarra, rőzsét tett a tornác alá és

gyermekei feje fölé gyujtotta a szalma-fődeles házat. Amikor a lángok magásra csaptak, Mária eszelős sikoltozásba kezdett. Letépte magáról a ruháit és lobogó hajjal, sikongva futott végig a falu uccáin.

Az éjszaka csöndjét fölverő rémes sikoltozásra az emberek felriadtak álmukból. Félreverték a ha-

Select-Mozgó

Alfons Frieland és Leane Utolsó tánc
Haid közkedvelt művészek
megható drámában.

rangokat. Mindenki vizes vödörrel sietett a tűz felé. Egy bátor férfinak eszébe jutott, hogy az asszony két kis leánya benn vannak a házában. Felrántotta a lángokban álló ház ajtaját s a földön ájultan talált két gyermeket a karján kihozta.

Danila Mária fogták és a nővére házába vitték. De mert attól félték, hogy újra valami szerencsétlenséget zudít a családjára, lábára láncot erősítettek és odakötötték a gyümölcsös egyik fájához. Éjszakára bezárták a kukoricás szinbe. Reggelre már eltűnt. A padlás nyílásán szökhetett meg.

Ezután a faluban egy bétig nem látták Mária, de fent a hegyekben a pásztorokat félelem szállta meg és borzongva beszéltek egymásnak egy ruhátlan, csapzott haju asszonyról.

Az örült asszony borzalmas dolgokat vitt véghez.

Egy reggel a pásztorok két tehenet találtak, melyeknek a tőgye többől el volt vágva.

Egyszer Mária, villogó sarlóval hadonászva, üldözöbe vett két pásztorgyereket. Azóta még a tájékat is elkerülték az erdőnek. Az örült asszony boggyóval élt és más erdei vadgyümölcszel. Éjjelenként pedig háborzongató sikoltozás verte föl az erdők csöndjét. A jámbor falusiak esténként beresztelték házuknak ajtóit és fatáblákat illesztettek az ablakokra.

Az örült asszonytól való félelem reánehazodott falu népére és alkony után senki nem mert az uccán járkalni. A pásztorok közül csak a bátrabbak hajtották ki nyájukat az erdei legelőkre.

Ez így tartott, míg a közeli faluban lévő csendőrörshez eljutottak a Danila Mária-ról szóló rémhírek. Egy törzsörmszter vezetésével három csendőr ment fel a goncágai hegyekre.

Ahol a völgy elkanyarodik, a tájtéző patak vize mély barlangot vájt a hegy oldalába. A nyári szárazságtól megapadt patak fölött a barlang most száraz volt. A falusi nép babonás képzelete szerint ebben a barlangban éjjelkor a boszorkányok adnak egymásnak találkat. Amikor a kis csoport megérkezett, Mária ott guggolt a barlang mélyében és szembe bámult egy sziklakimérrával.

Szája, mintha beszélne valakivel, mozgott. Csapzott hajjal, mezitelenül guggolt és amikor hozzáközeledtek, meg se mozdult.

Két csendőr feléje közeledett; a sarló ott hevert mellette a földön s amikor a csendőrök közrefogták, még mindig a sziklakimérrát nézte...

Ellentállás nélkül hagyta, hogy elvigyék. Néhányszor visszanézett és amikor a faluba ért, némán hagyta, hogy szekerre ültessék és elvigyék a körösvoshoz, a körösvostól pedig a szebeni tébolydába.

(h. e.)

A „SPORT“
harisnya- és kötöttáruházból hatóságilag engedélyezett általános
végeladás
van, Női és férfi harisnyákat, valamint intézeti
harisnyákat
rendkívül olcsón árusítok ki. Ne serezzé be addig szükségletét, míg olcsó áraitam meg nem tekintí

Butor vásárlás bizalom dolga!
Hajó butort akar venni, ne sajnálja az utat
Tg.-Mureş Marosvásárhelyre
és tekintse meg
Székely és Réti
Erdélyrészi Butorgyár Rt. hatalmas raktárait. —
Bösendorfer, Stingl, Wirth, Hoffman zongora és pianó gyárak képviselői.
Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

Vendéglősök, kereskedők
és a nagyközönség figyelmébe!
Az összes visszamaradt üveg, porcellán- és lámpacikkkel felhagyok és rendkívül olcsó áron
teljesen kiárusítom!
Irány árak:
Zöld ugorkás üveg litere 3—
Világos ugorkás üveg litere 3-40
Lámpacső 5" 8" 11" 3-4—
Hiteles sörös pohár 3/10 L. 18—
Patent befőttes üveg, gummival 20—
Somlyai Mihály
Blondel keretkészítő ipartelepén, Juliu Maniu 7

Szörmeáru
és szücs munkák legelőnyösebben csak a Nagy József szörmeáru szalonjában szerezhető be. Főtér 10. az udvarban

H. G. WELLS
legujabb és legjobb regényei
William Blissold I—II. L. 408
Tom Bungay 232
Az istenek eledele 136
Anna Veronika 164
Amikor az üstökös eljön 164
Kipps 190
A halhatatlan tűz 119
Dr. Moreau szigete 119
Krisztina Alberta apja I—II. 255
Emberistenek 153
Ember a holdban 136
Utánvét-tel küldi
LEPAGE - Cluj

Select-Mozgó Alfons Frieland és Liane Haid kedvelt művészek
Utolsó tánc megható drámában
Monopol Concordia

„Ki az Amerikai?”

Néhány új vallási kült az egy új szakszám mel az al
A nemzeti les Lindbergh rikában most hérosz a divat tele a kirakato meg életrajzat rendezik a Lin Néhány het Lindbergh az nek estélyére .

A dícső Ch számú frakkját nagy repülés el egy ragyogó pá csináltatta; ezt rendelte itthon .

Ez az újság hogy kóristalan fogadhatta volna csak biccent fe pökhöz. Tudomá itt van. Pedig jött, két másik .

A vacsoráná asztalfőn egy ba az asztalvége t tyáját, két flap szoknyából, az viselt, a másik De ezt inkább flapper tévedés van merülve attaséba. Csak a sik szomszédnője nak látszik. A c vele, de a szöke telyosképi dzse szakítani. Miről is Ederleröl. Charl mást is hall, nem A kis szöke Amé kiasszonyt.

Ez azért már Lindbergh á Artur? A híres nak: a repülés tatni magát arról zett el bizonyos kigatja egy merítő publikumot a vor nager minden új unalmában elhatá nagerre és boldog íntegyet neki, hi Artur oda se sza

Visszafordul kérdi tőle, mit sz érdekel, feleli a (Alsó ajka mozdul sincs semmi köz enni kezdi a hala van . . .

Egy kopasz u tősztra. Lindbergh mi ez? A kopasz fel, az attasé főne nel összeüti pohar Asztal után tá der's Ragtime B Charles kedvet k gyet könnyedén, „I am sorry“, utá lyogva sajnálkozik szőszerinti értelmé Mért lenne szomor Átvergődik a

A leguj

„Ki az a Lindbergh?” Az amerikai újságíróknak a kisértesítés esélye

Néhány napja Berlinben nyaral Walker newyorki polgármester, aki saját bevallása szerint a száraz-törvény elől menekült az európai kontinensre s ehhez képest egy újságíró-banketten, ahol már tökrészen jelent meg, „az alkotmány 18-ik szakasza függelékének az emigránsa” címmel ajándékozta meg magát. Ott mesélte el az alábbi bájos Lindbergh-estet:

A nemzeti hősként azelőtt szobrot kaptak, Charles Lindbergh szobor helyett szezonot kapott. Amerikában most Lindbergh szezon van. Ez a benzín-hérosz a divat az idén, az ő fényképeivel vannak tele a kirakatok, a kiadók versenyezve jelentetik meg életrajzát, a smart set köreiben egymásután rendezik a Lindbergh-estélyeket.

Néhány hete például meghívót kapott Colonel Lindbergh az újságírók feleségének, Mrs. Hearstnek estélyére . . .

A dicső Charles ott áll a tükör előtt és hatos számú frakkját cibálja fel magára. Az első még a nagy repülés előtti időből; ezt szereti. A második egy ragyogó párisi darab, a nagykövet bankettjére csináltatta; ezt tiszteli. A többi már a managerje rendelte itthon; ezek közönyösek.

Ez az újságíróknak, akiről mindenki tudja, hogy kóristalány volt azelőtt, kicsit kedvesebben fogadhatta volna. Alighogy észrevette . . . éppen csak biccent feléje, már megy is tovább egy püspökhöz. Tudomást se vesz róla, hogy Lindbergh itt van. Pedig milyen nett, az ezredestől, hogy eljött, két másik meghívást kellett emiatt lemondania.

A vacsoránál keresi Lindbergh a helyét. Az asztalfőn egy bankár ül. Mellette mások. Valahol az asztalvége táján találja meg Lindbergh a kártyáját, két flapper között. A térdük kilátszik a szoknyából, az egyik Harold Lloyd-pápaszemet viselt, a másik alighanem aranykeretes cvikkert. De ezt inkább csak sejtje Lindbergh, mert a kis flapper tévedésből se fordul felé, úgy bele van merülve másik szomszédjába, valami szíami attaséba. Csak a nyakát látni, az enni való. A másik szomszédnője gyanúsán szőke, svéd származásának látszik. A colonel szeretne beszélgetést kezdeni vele, de a szőke olyan tüzesen vitatkozik egy rostélyosképű dzsentimennel, hogy lehetetlen félbeszakítani. Miről is beszélnek tulajdonképpen? Gertrud Ederleről. Charles egyenesen örül ennek, végre mást is hall, nemcsak az örökös Lindberghiadákat. A kis szőke Amerika büszkeségének nevezi Ederle kiasszonyt.

Ez azért már tapintatlanság.

Lindbergh átszól az asztalon: „Hogy van, Artur?” A híres újságíróval jó barátságban vannak: a repülés után vele engedte meginterjúválni magát arról, hogy az óceán fölött hogy intézett el bizonyos dolgokat. Artur azóta is nyagkigatja egy merítőbb és részletesebb nyilatkozatát, „a publikumot a vonzó detailok érdeklik”, de a manager minden újabb közlést erről letiltott. Most unalmában elhatározta Charles, hogy füttyül a managerre és boldoggá teszi a riportert. De hiába intget neki, hiába szólítja meg másodszer is, Artur oda se szagol. Lindbergh vonogatja a vállait.

Visszafordul a svédgyanus szőkéhez és megkérdi tőle, mit szól Miss Doran repüléséhez? „Nem érdekel,” feleli a szőke, „az nem igazi sport.” (Alsó ajka mozdulatlan marad beszédközben: még sincs semmi köze a svédkehez.) Charles gyorsan enni kezdi a halat, nem izlik neki. Roppant meleg van . . .

Egy kopasz ur kezében tartott pohárral feláll a szőke. Lindbergh önkéntelenül kiegyenesedik. De mi ez? A kopasz a szíami nagykövetet köszönti fel, az attasé főnökét. Éljenzés. koccintás. A colonel összeüti poharát a szőkével.

Asztal után tánc. A zenekar, a híres Alexander's Ragtime Band, rágyújt egy charlestonra. Charles kedvet kap táncolni, felkéri az első hölgyet könnyedén, udvarias Lindbergh meghajlással. „I am sorry”, utasítja el a nő és a colonel mosolygva sajnálkozik. Először gondolkozik el a frázis szó szerinti értelmén: én szomorú vagyok. Ostobaság. Mért lenne szomorú?

Átvergődik a táncoló párokon, ki innen, a

terraszra. Utközben egy öregur megállítja: „Halló, James.” Pardon, mutatkozik be erre, Charles Lindbergh vagyok. „A kolbászgyáros fia?” örül az öreg ur. „Nem, a repülő.”

„Kár,” mondja az öreg frakkos, „a kolbászgyárossal összekötöttem álltam, ha személyesen nem is ismerem, de hirtől annál jobban.”

És Charles hallja, amint az öregur megkérdi valakitől: „Ki ez a Lindbergh?”

A terraszról lenéz a foolish boy a kertbe, kezébe támasztja a fejét és elkezd gondolkozni azon, hogy — tényleg átrepülte-e az óceánt?

A szülei mindig bolondnak tartották. Talán igazuk van. S csak képzelődött most is a világhírrel . . .

Valaki ráeszi kezét a vállára. Mrs. Hearst. „Már észrevette, my boy?” csicsereg, „na ugye, hogy isteni ötlet volt? Én találtam ki. Eredetileg az volt a címe: Lindbergh-estély hat hónapjal ezelőtt, de aztán megváltoztattuk, így: Lindbergh-telen Lindbergh-

estély Lindbergh-gel. Jó, mi? A meghívók is ezre a címmel mentek szét. Minden vendég betanulta a szerepét, a mult héten tartottuk az utolsó próbát. A butler bedresszította a személyzetet. Nem klappolt talán fényesen az egész?”

„Csodálatosan klappolt”, feleli Charles és óriási megkönnyebbülést érez.

„Gondoltuk, hogy már torkig van az örökös ünnepelettel. És mindig az aviatika, ugye? Meg akartuk szerezni magának azt az örömet, hogy egyszer megint a régi jelentéktelen fiatalembernek érezze magát.”

Erősen a szemébe néz és könnyedén elpirul: „Nem egészen jelentéktelen ezért. Hál megse . . . csak . . .” Charles kezét csókol neki: „vagyok a kedves ideáért, rég éreztem ilyen jól magamat.” Az asszony belekarol és együtt mennek be a terembe.

Most egyenesen elragadónak találja a fiut. (y.)

Ezer lejért meggyilkoltak egy faluzó szücsmestert

Kétszer szabadlábra helyezték, de harmadszor is letartóztatták a gyilkosság gyanúsítottját

(Cernaui-Csernovitz, szeptember 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Borzalmas gyilkosság történt ezelőtt néhány héttel a dorohimegyei Oroftiana nevű községben. Az áldozat Moscu Hertanu hertai szücsmester, aki hetenként be szokta járni a környéket bőrök összevásárlása végett, betért az orofianai kocsmába, hogy megebédeljen. Érkezés után egy ezerlejes bankjeggyel fizetett. A fizetés ideje alatt csak egy ember tartózkodott a kocsmában Hertanun és a kocsmároson kívül.

Hertanun, amiután elhagyta a fogadót, sokáig nem látták. Néhány héttel ezelőtt az oiftianai erdőben megtalálták a holttestét. Fején borzalmas ütések jelei voltak láthatók. Ruhájának zsebei pedig ki voltak forgatva. Ez bizonyítéka volt annak, hogy a gyilkosságot rablási szándékból követték el.

Marecaucu törzsörömszter, a közeli csendőrös parancsnoka megindította a nyomozást és első sorban annak a szemelynek a kihallgatását tartotta szükségesnek, aki jelen volt akkor, amidőn Hertanu a kocsmában felváltotta az ezerlejeset. A kocsmáros vallomása alapján letartóztatta ennek sózórát, Costache Tanasucot és miután jegyzőkönyvbe foglalta vallomását, letartóztatta és átkísérte a dorohi ügyészséghez.

hoi ügyészséghez.

Az ügyész előtt Tanasuc tagadta a terhére rótt bűncselekményt és miután az ügyészségnek semmilyen bizonyíték nem állt rendelkezésére, szabadlábra helyezték.

Marecaucu törzsörömszter tovább folytatta a nyomozást és ennek folyamán olyan adatok birtokába jutott, amelyek Tanasuc bűnössége mellett tanuskodtak.

Tanasucot újra letartóztatták és ezuttal beismerete, hogy a rablógyilkosságot ő követte el. Másnap Tanasuc visszavonta vallomását és kijelentette, hogy azt hosszas veréssel és terrorral erőszakolták ki belőle. A vizsgálóbíró megállapította, hogy a vádlotnak igaza volt és újabb bizonyítékok híján újra szabadlábra bocsátotta.

A meggyilkolt hozzátartozói nem nyugodtak meg az ügyészség és a vizsgálóbíró eljárásában és mult szombaton kérést terjesztettek be a csernovitzi királyi tábla főügyészhöz, hogy a gyilkost tartóztassák le. A főügyész, amiután átnézte az ügyre vonatkozó aktákat és elegendő terhelő adatot talált Tanasuc bűnössége mellett, elrendelte újbóli letartóztatását.

Megszűnik a kolozsvári villanymizéria

Rendbehozzák a kolozsvári uccák bnrkolatát. Teljes eréllyel folyik az Osvada-rezsim revíziója

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár közéletének rákfenéje, a minden télen az első hóval pontosan beköszöntő villanymizéria problémája megoldást nyert végül. A strandmelletti hőerőtelepen megtörtént a régóta beharangozott két Diesel motor installálása, ezek december elején már funkcióba kerülnek és így Kolozsvár lakosságának minimális áramszükséglete biztosítva van. Egy téli gondal kevesebb nehezedik ily módon a kolozsvári polgár amugyis megterhelte vállaira.

A Diesel-motorok installálása alkalmából kérdéssel fordultunk a városi tanács állandó bizottságának egy reprezentáns tagjához, aki a város aktuális problémáiról a következőket nyilatkozott:

— A két Diesel motor beállítására, amelyeket ismeretesen Grácból rendelt meg a városi tanács, elő fogja állítani azt az áramtöbbletet, amely biztosítani fogja az áramszolgáltatás folytonosságát. A két motor által produkált áramtöbblet azonkívül ipari célokra is jeleutős árammenyiséget fog előállítani, amelyet eddig kénytelenek voltunk a kényvezető vállalatoktól megtagadni. Az egyik motor már teljesen üzemképes állapotban van, a másik beállítására is megkezdődött és a közeli időben készen lesz.

— Hangsúlyozni kívánom, hogy a Mihali dr. alatt különböző politikai frakciókból összeállított városi tanács a legteljesebb harmóniában és a város lakosságának érdekeit szem előtt tartva végzi munkáját. Az uccák aszfaltozása és rendbehozatala ma javában folyik és ezt

újabb intézkedések fogják követni, amelyek főleg odairányulnak, hogy a külváros uccáit is jókarba hozzuk.

— Az Osvada-rezsim gazdálkodását ellenőrző bizottság teljes eréllyel folytatja a revízió munkáját, amely már eddig is néhány meglepő adatot hozott napvilágra arravonatkozólag, milyen hallatlan felületességgel és könnyelműséggel kezelte ez a tanács a város pénzét és vagyonát. Fantasztikus segélyek, homályos vásárlások és indokolatlanul nagy reprezentatív kiadások szerepelnek e tételek között, amelyeket annak idején, a bizottság munkájának befejeztével mind nyilvánosságra fogunk hozni.

— Az állandó bizottság egy legutóbbi ülésén elhatározta azt, hogy az eddig autonóm iparhatóságot saját ellenőrzése alá helyezi. Utasította, hogy ezentul minden nap tartson ülést, hogy a felhalmozódott restanciát és egyre növekvő folyó ügyeket elintézzze. A város dolgozóinak egy régi sérelme nyert ily módon szerencsés elintéztést, — fejezte be nyilatkozatát informátorunk.

Hölgyeim! Kalapvásárlásuk előtt tekintsek meg a

CARMEN kalapüzlet

kirakatait. Alakításokat és formálásokat 48 óra alatt készítünk. Calea Victoriei 4.

A legújabb legolcsóbb és legjobb a **Hygienia** kelme-festő és vegytisztító üzeme Str. Cotița 1

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bansági népszavazás napilapja.
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Adagio

Reménye voltunk nyári lángnak,
virága fülledt álom-ágnak,
szíromba préselt szédült döbbenet —
Ma őszi holdnak őszi árnya
bűvös ködét felénk zilálja:
kihülő földön kihült képzelet.

Ki tette, mondd, hogy nyár világát,
erdő titalmas beke-sátrát
orvul cibálja szét a dult idő?
Ki teszi mondd, hogy hű szavaknak
dagályai örvényne dagadnak
s az őszi gyilkosként ront elő?

Te ölted meg, vagy én raboltam
szivedet szívemmel én, ki holtan
kerengek már az ég alatt?
Titkos jelek avar alomján,
halál üget ránk néma-lomhán
s a mult fákön már elmarad.

Kezed kezemből vedd ki bátran
te akarod, hogy ne csodáljam
az életet, mely szivedig dobott.
Érő kinok gyümölese pattan
mivé lesz az is, mi halhatatlan,
amit a szív örökre álmodott?!

Unott kéjén, mely mély és mérges
az égnek — suhan a szenvedélyes
isten köde, mint szürke folt —
szakadt szívünkre van-e ír még?
Nem kérdezem, a lomha, mély ég
keblén ott ég az örök seb: a hold.

Salamon László

Több sejm-képviselőt letartóztattak a tauroggeni összeesküvés ügyében. Kovnóból jelentik: A lengyel hadügyminiszter tegnap Tauroggenbe érkezett, ahol személyesen veszi át a vizsgálatot a kormány elleni összeesküvés ügyében. Az összeesküvés ügyében a letartóztatások még tartanak. Ma több sejm-képviselőt is letartóztattak. Hivatalos jelentés szerint a tauroggeni összeesküvésben elsősorban a szociáldemokraták vettek részt. Kreitingen községben Grizus kerületi főnököt az egyik összeesküvő megtámadta, revolverével rálőtt, majd elmenekült.

Blatt harisnyái
a legtartósabbak - Cluj

Klein József, a Párisban élő festőművész, kiállítását rendez Kolozsváron. Klein József, ez a kivételes tehetségű festőművész, aki másféltucat óta Párisban dolgozik, rövid időre visszatért Erdélybe. Az elmúlt másfél év alatt Klein József izmos művészete új színekkel és elgondolásokkal itatódott át, amelyek legújabb képeit teljesen kiforrott és abszolút értékű alkotásokká avatják. Nagybányai tárlata után Klein József a közeli napokban Kolozsváron fog az Ujágiróklub termeiben kiállítását rendezni, amely minden bizonnyal gazdagítani fogja ennek a kiváló művésznek eddigi sikereinek sorozatát. A kolozsvári kiállítás után Klein József visszautazik Párisba.

Uj helyiségbe költözött a kolozsvári Kishitelbank. A kolozsvári zsidó ki-egzisztenciák gazdasági támogatására alakult Kishitelbank és Takarékpénztár fejlődésében jelentős lépéseket jutott előre. Az intézet aránylag rövid ideig tartó működés után elköltözött Páris-ucca 36. alól és a Ferdinánd király ut 5. alatti, az emeleten rendezte be új, hatalmas helyiségét.

Urania-Mozgó

Rudolf Scildkraut **Jakob fiai**
kiváló művész
Monopol Filme. zsidó drámában.

A fascista sajtó a »hirhedt« francia demokráciát teszi felelőssé Nardini meggyilkolásáért

(Milánó, szeptember 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nardini párisi olasz konzul meggyilkolásával kapcsolatban az egész fascista sajtó éles támadásban részesíti Franciaországot. A „Corriera della Sera“ Nardini meggyilkolásával kapcsolatban azt írja, hogy a vizsgálat megállapította, miszerint a gyilkos tulajdonképpen a főkonzult akarta megölni, akivel nem is beszélt. A gyilkos Nardiniról hitte azt, hogy ő a főkonzult s hogy a támadás pillanatában vele áll szemben. A „Popolo d'Italia“ a gyilkosság pertraktá-

lásával kapcsolatban teljesen elveszti higgadt-ságát és habzó gyűlölettel jelenti ki, hogy a párisi olasz alkonzul a fascizmus elleni gyilkos gyűlöletnek esett áldozatul. A merényletért a lap szerint a francia kormány felelős, amely a szabadkőművesek és a híres francia demokrácia képviselője. A kormány gyengesége okozza, hogy a szabadkőművesek szabadon tobzódhatnak Olaszország ellen s a demokrata jelszavakkal folytatott sajtóhadjárat rugója ennek a legújabb merényletnek is.

* A Román Operában tartandó szimfonikus hangversenyek miatt az Opera Mozgó előadásai felhat és félnyolc helyett ezentul öt és hét órákor fognak kezdődni. Az esti előadások azonban a hangversenymentes napokon is továbbra féltizkor veszik kezdetüket.

— Eljegyzés. Hirsch Szerénke Marosvásárhely, Kohn Izidor Newyork (Marosujvár) jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

* Templomi prédikáció. Glasner Akiba főrabbi ur, szombaton f. hó 17-én délelőt 10 órákor a Besz Avrohom imaházban (Malom-ucca 8) reggeli ima keretében יְרֵדָה mond, mely alkalomra híveink vendéglátását kérjük. Besz Avrohom Egyet Előljárósága.

Összes butorszükségletét

mélyen leszállított árban szerezheti be Lampel butorraktárban, Cluj, Reg. Maria 34.

* Parf. „Ideal“ dr. Erdélyi & Rónai, Targu-Mures. Kölni vizek, dr. Erró-fele Rapid szörtelemű borotva-por.

— Siegescu professzor nyugdíjazását kérte. Budapestről jelentik: A tudományegyetem ma tárgyalta Siegescu professzor nyugdíjaztatási kérését. Siegescu előadta, hogy fatális véletlen sodorta nevét a klinikai panama ügyébe és bizonyosnak tartja, hogy az ügy tisztázni fogja szerepét. Mégis meg akarja könnyíteni az egyetemi tanács dolgát azzal, hogy nyugdíjaztatását kéri. A tanács teljesítette Siegescu kérését. A megürült román nyelv- és irodalmi tanszékét a bölcsészkar legközelebbi ülésén töltik be.

* Sokszor volt a szerelem nagy történelmi események felidézője s alig történt valami a világon, aminek a háttérében fel ne fedezhetnénk egy asszonyi mosolyt. A „Yolanda“, az Opera Mozgó új filmje, elvezet bennünket XI. Lajos francia király idejébe s megmutatja, hogy a szépséges hercegnő, aki alruhában egy polgári családnál nevelkedik, meg a rokonszenves herceg, aki lovagi jelmezben jár, mint

Blatt harisnyái
a legjobbak - Cluj

szerelemnek egymásta egy rablótamadásnál, mint akarja őket elválasztani a politika és mint lesznek végül egymásé. A szépséges Marion Davies szereplése teszi ezt a filmet különös élménnyé. Előadások az Opera Mozgóban öt, hét és féltiz órákor.

* A Haggibbor imaházat rendez ez évben is tagjai részére a nagy ünnepek alkalmával. A templom-bizottság ezuton hívja fel az érdeklődőket, hogy előjegyzéseiket még e héten eszközöljék az „Optica“-cégnél, Str. Universitati (Egyetem-u.) 1. szám alatt. A helyárak ez alkalommal is a legmérsékeltettek.

— Borotvával gyilkolta meg hűtlen feleségét. Párisból jelentik: Az Avron városrészben tegnap borzalmas gyilkosság történt. Egy Fonciere nevű munkás felesége szeretőjével egy szállodában bérelt ki szobát. A férj, aki a szerelmes párt megleste, utánuk ment, betört a szobába s feleségére támadt. A dulakodás hevében zsebéből élesreft borotvát rántott ki s azzal felesége nyakát elvágta. Az asszonyt haldokolva szállították kórházba. A gyilkost a rendőrség letartóztatta.

A házasság

szerecséntlenül kezdődik, ha a kelengyét nem a legjobb és legelőcsőbb helyről szerzik be. — A baj könnyen elkerülhető, ha tudják, hogy a házasság

Szenkovits
közvetítésével érhető el!

200 lejes kotta vásárlás

fejében ingyen adjuk Bartók Béla vagy Kodály legújabb, sajátkezűleg aláírt fényképét, 400 lejes vásárlásnál mind a kettőt. Lepage zenemű, Cluj

— Borzalmas autószerencsétlenség Kownó mellett. Kownóból jelentik: Tegnap Kownó közelében borzalmas autókatasztrófa történt. Egy személyszállító autó, melyben tizenhat utas ült, Wikiamból Kownó felé haladt. Utközben elromlott a fék, a meredek hegyi uton a gépkocsi óriási sebességgel rohant lefelé s a mélységbe zuhant. Az utasok közül tizennyomban meghaltak, hatot pedig haldokolva szállították a kórházba.

— Felépítik a leégett bécsi igazságügyi palotát. Bécsből jelentik: A kormány elhatározta, hogy a nagy bécsi forradalomkor leégett igazságügyi palotát a közeljövőben újra fel fogja építtetni.

Blatt harisnyái
a legolcsóbbak - Cluj

— Az amerikai békebarátok kétmillió dollárt ajándékoztak a Népszövetségnek. Genfből jelentik: Az amerikai békebarátok kétmillió dollárt ajándékoztak a Népszövetségnek. A Népszövetség tanácsa elhatározta, hogy tekintettel az adomány nagyságára, a kétmillió dollár elfogadásáról szóló határozatot a Népszövetség teljes ülése elé terjeszti.

Yolanda Egy királyi szerelem izgalmas története az Opera Mozgóban

Urania-Mozgó **Jakob fiai**
Rudolf Schildkraut
kiváló művész zsidó drámában. Monopol

FAMILIA kenyérrel magas táperejénél fogva 25% megtakarítás érhető el

Megérkezett
legúj
előnyös f
HER
uriszabóna
rok - (v.

— Rejtél telepen. Nag városi villany nak lakásáról et rejtélyes lakásának eg meretlen tetu gyanusnak t kihallgatásuk s így a nyom A betörés fé ményekkel és el. A rendő nyomozást.

Keresd

me
Y
az
A

— Elszá

állomáson. számu mozdó predeáli állon kül 80 kilom állomás felé. de sikertelen irányították a papírgyár va tént az egész, u gozó munkáso a bekövetkeze sulyosan meg lyeket a mozd

— Ujabb

tik: Kaszara uj világrekor óra óta repül gépével, miál aluli repülőg rekordját meg ebben a kateg Ma délután e tehát már rekordját. K délután ötig világrekordot Newyorkból ma délután hajnalban stat kussal Párisba

Butorbey
Hálók.
ban, leg
lett kap
ban. Cluj, Gale
ben a Neolog
nagy választé

Minden

Hirdess

Megérkeztek a legújabb divatu őszi és téli angol szövetujdonságok és a

legjutányosabb árakért
előnyös feltételek mellett, divatlap szerinti ruhák készülnek

HERKOVITS JENŐ
uriszabónál, Cluj, Str. Iuliu M. és Vlahuta sarok — (v. Szentegyház-u. és Bolyai-u. sarok)

Rejtélyes betörés a szalontai villanytelepen. Nagyszalontáról jelentik: A szalontai városi villanytelep főmérnökének Király Lajosnak lakásáról 78 ezer lej hivatalos pénz tűnt el rejtélyes módon. A pénzt a mérnök magánlakásának egyik szekrényéből lopták el ismeretlen tettesek. A nyomozás folyamán több gyanúsnak tetsző embert vettek őrizetbe, de kihallgatásuk után szabadon bocsátották őket s így a nyomozás váratlanul holtpontra jutott. A betörés fényes nappal történt és csak a körülményekkel és a lakással teljesen ismerős követte el. A rendőrség a legerélyesebben folytatja a nyomozást.

Keressz az asszonyt

megtalálod a történelemben

YOLANDA

az Opera Mozgó új filmje.
A legszebb szerelmi történet

Elszabadult egy mozdony a predeáli állomáson. Bukarestből jelentik: Az 562.445 számú mozdony tegnap magától megindult a predeáli állomáson és mozdonyvezető fűtő nélkül 80 kilométeres sebességgel száguldott Azuga állomás felé. Próbálták a mozdonyt megállítani de sikertelenül. Busteni állomáson holt vágányra irányították a rohanó gépet, amely beleütközött a papírgyár vagongarnitúrájába. Percek alatt történt az egész, úgy, hogy a holtvágány mellett dolgozó munkásokat sem lehetett már értesíteni a bekövetkező karambolról. Három munkás súlyosan megsebesült a vagonok roncsaitól, amelyeket a mozdony összezúzott.

Ujabb repülőhírek. Budapestről jelentik: Kaszala Károly, az ismert magyar repülő új világrekorddal kísérletezik. Ma reggel hat óra óta repül Budapest és Monor között sportgéppel, miáltal a 200 kilogramos kategórián aluli repülőgépek távolság- és időtartam-rekordját megdönteni akarja. Augusztusban már ebben a kategóriában világrekordot állított fel. Ma délután egy órakor még a levegőben volt, tehát már ezzel is megdöntötte augusztusi rekordját. Kaszalanak az a szándéka, hogy délután ötig fog repülni, miáltal 11 óras új világrekordot állít fel Magyarország javára. — Newyorkból jelentik: Ruth Elter női pilóta ma délután Newyorkba érkezik és vasárnap hajnalban startol egy Haydemán nevű mechanikussal Párisba.

Butorbevásárlók figyelmébe!
Hálók, ebédlők, uriszobák nagy választékban, legkedvezőbb fizetési feltételek mellett kaphatók **Fischer Albert** butoráruházában, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 61. sz. alatt. Szemben a Neolog templommal. — Irodabutorokban nagy választék.

Minden bádogipari gép
legelőnyösebben
Steiner Mihály
cégnél, Timisoara IV. Bul. Berthelot No. 19.
Kérjen árajánlatot

Hirdessen az Uj Keletben

Közgazdaság

Erdélyi aranyból, belföldön fogják az új aranypénzt előállítani

A londoni 4 milliárdos aranyletét a valutastabilizációt fogja szolgálni

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ez év tavaszán a Banca Nationala elhatározta, hogy a világháború idején a Bank of Englandsnál letétbe helyezett négymillió font sterling értékű aranykészletet hazahozatja. Bureleanu bankkormányzó azután, aki májusban Londouba utazott, úgy intézkedett, hogy 800 ezer fontot érő aranyat az angol jegybank szállítson át a brit pénzverdébe, hogy 20, 25, 50 és 100 lejes aranypénzeket állítsa elő Ferdinánd király araképével. Ezt az aranypénzt, az eredeti megállapodás értelmében, az angolok a még fenmaradó 3 millió 200 ezer font értékű aranyruddal egyidejűleg továbbították volna Bukarestbe.

előállítására a Banca Nationala 20 millió aranyfrank értékű rudat küldött Angliába. Ezt az aranyat az erdélyi bányák szolgáltatják, de belföldön nem tudták finomítani és ezért kellett külföldre vinni. Ez volt az a szállítmány, amely a kurticsi állomáson négy napig vesztegelt, csupán azért, mert nem rakták be megfelelő kocsiába. Ha a finomítási eljárás arany, az aranyat visszahozták és itthon fogják pénzt verni belőle.

Londonból érkező hírek szerint azonban Románia most megváltoztatta az első megállapodást olyan értelemben, hogy az aranypénz

A négymillió sterling értékű aranyrud egyelőre a Bank of Englandsnál marad, de onnan bármikor elvihető. Hir szerint ez a tekintélyes arany mennyiség addig marad az angol jegyintézetnél, amíg a kormány a külföldi kölcsön megszerzése után végleges formában dönteni fog a valutakérdésben.

Kibővítik a román-magyar közvetlen személy- és csomagforgalmat

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Magyarország felé irányuló közvetlen személy- és poggyászforgalom intenzívebbé tételére a CFR elhatározta, hogy a legközelebbi napokban a Kurtics, Biharpuspoki, Nagyszalonta és Érmihályfalva határállomásokon vezetett utvonalon melletti állomásokon kívül a Pécska—Battonya határállomásokon keresztül vezetett vasutvonal mentén is a következő állomások megkezdik a közvetlen jegyek kiadását: Nagybuszák, Csala-puszta, Szenttamás és Pécska. Hasonlóképpen közvetlen vasuti jegyeket fognak kiadni a következő állomások: Mehádia, Orsova, Resica, valamint az összes többi állomás, amelyek ennek a vonalnak a mentén vannak. Ezek a jegyek Zsombolyán át, valamint Jugoszlávián keresztül az összes magyar állomásokra szólnak, amelyek ezen a vonal mentén fekszenek.

személypoggyász után a rendes viteldij mellett külön 20 lejt kell fizetni kezelési költség címén.

Közvetlen csomagforgalom

A fenti rendelkezésekkel egyidejűleg fog életbelépni a CFR-nek az az intézkedése is, hogy Konstanca, Galac, Calafat, Bukarest, Ploesti, Brassó, Nagyszeben, Orsova, Tem-svár, Kurtics, Arad, Nagyszalonta, Nagyvárad, Érmihályfalva és Kolozsvár állomásokon fel lehet adni rendes csomagokat mindazon magyar állomásra, amelyekkel közvetlen összeköttetés van és amennyiben a poggyászkocsiban ilyen csomagok részére hely van. A csomagfeladás szállítólevél útján történik, amely 2 lejtbe kerül, azonkívül megfelelő bélyeget kell rá ragasztani. Egy szállítólevéllel ötnél több csomagot feladni nem lehet. A csomagok viteldiját ugyanolyan alapon fogják felszámítani, mint a személypoggyásznál, vagyis a rendes tarifán kívül külön 20 lejt kezelési költséget is kell fizetni. Az ilyen csomagokat feladáskor díjmentesen lemérik. A viteldiját a feladás alkalmával kell kifizetni, tehát utánvételezés, vagy ellenvételezés mellett csomagokat feladni nem lehet. Amennyiben a címzett a csomagokat megérkezésük után ki nem váltja és ha a csomagokon nincs feltüntetve, hogy további intézkedésig az állomáson maradnak, a leadóállomás a címzettet külön értesítéssel fogja a csomagok elszállítására felhívni, amiért természetesen külön díjat számít fel.

Pengőben fizetendő menetdíjak

A közvetlen vasuti jegyek román és magyar nyelven kerülnek kibocsátásra minden egyes vonatra, az Orient Express kivételével, amelyre csak gyorsvonatjegyet adnak ki és az utasok, akár a CFR valamelyik állomásán, akár a vonatban utánfizetik a különbözetet. A menetdíjat a CFR vonalain lejtben, a jugoszláv és magyar vonalakon pedig pengő alapon állapítják meg, amelyet a hivatalos kurzus szerint fognak lejre átszámítani. A román területen váltott jegyeken az egész távolságra szóló menetdíj pengőben lesz feltüntetve. A román állomásokon feladott

Tőzsde

Ünnep miatt a bankok nem dolgoztak.

Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. jelentése		Valutapiac 1927 szeptember 14 (Rador)							
Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bnkarest	Buda-pest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich		—	—	492		11020	13680	85085	1927 ^{1/2}
Newyork		51862	51855	2550		57180	70930	3375	—
London		2521	252137	12402		27815	344887	164125	48631
Páris		2033	2033	—		224 ^{1/4}	2781	13234	39212
Milano		2825	2822	130		311 ^{1/2}	38605	183875	545
Prága		1537 ^{1/2}	1537 ^{1/2}	—		1694 ^{1/2}	2101 ^{3/4}	—	—
Budapest		9070	9063 ^{3/4}	—		—	12398	590125	—
Belgrád		913	913	—		1007	124912	594350	—
Bukarest		321	321	1580		354	438 ^{1/8}	2095	—
Varsó		58	58	—		6395	7922	377225	—
Bécs		7310	7310	—		8062	—	47575	—
Berlin		12332	12335	—		136 ^{1/4}	16872	80270	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 321, Páris 1580, Budapest 354, Bécs 43825, Prága 2095.

Meghosszabbították a kereskedelmi könyvek lebélyegzésének határidejét. A kereskedelmi könyvek lebélyegzésének határideje tudvaleg szeptember hó 1-ével lejárt. Azok a kereskedők, akik a jelzett dátum után vitték üzleti könyveiket a pénzügyigazgatósághoz lebélyegzés végett, oldalanként hat lej bírsággal lettek megrovva. A pénzügyigazgatásnak ezen döntése ellen a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara vezetősége előterjesztéssel élt a pénzügyminisztériumhoz, kérvén, hogy a lebélyegzés határidejét hosszabbítsa meg. A mai nap folyamán érkezett le a legfelsőbb fórum döntése 23.545. szám alatt a Kamarához, amelyben a pénzügyminisztérium úgy intézkedik, hogy az üzleti könyvek lebélyegzésének határidejét folyó évi október elsejéig meghosszabbítja. Így tehát az eddig kirótt bírságok is semmiek.

Uj vasutvonal nyílik meg 15-ikén a Bánátnban. Az államvasutak vezérigazgatósága hozzájárult a Bánát gazdasági életének egyik régi kívánságának teljesítéséhez és elrendelte a Bánát-komlós és Nieran közötti vonal megnyitását. Az új vonalon, amelyet szeptember 15-ikén adnak át a forgalomnak, két vegyesvonatpárt állítanak be, úgy a személy- és poggyászforgalom, mint a teher- és gyorsáruforgalom lebonyolítására.

A jövő hét elején érkezik haza a pénzügyminiszter. Néhány nappal ezelőtt jelentették, hogy Bratianu Vintila pénzügyminiszter előreláthatólag 20-ika körül fog külföldi kölcsönszerző-utjától hazatérni. Most maga a miniszter jelezte Bukarestben, hogy a jövő hét elején visszaérkezik az országba.

Panaszkönyv

Az uzoratórvény és egy kiló szilva

Kaptuk a következő panaszos levelet:
Künn lakom Kolozsvár nyugati villanegyedében, ahol ilyenkor javában áll a gyümölcsüzlet. Mint-hogy a piac messze van és az autóbusz nagyon megrágtja a bevásárlásokat, a szomszédok tanácsára elhatároztam, hogy napi gyümölcsüzletemet az egyik termelőnél fogom beszerezni. Megjegyzem, az illetőt úgy konferálták be, mint akinél a legszebb gyümölcsöt is a legolcsóbban lehet vásárolni. Ilyen előzmények után annál kijózanítóbban hatott a keseru valóság. Egy kiló fonnyadt, erjedő szilváért a termelő csekély 12 lejt vett és amikor halkan valami megjegyzést mertem megkockáztatni, méltatlankodva szólt rám, hogy örüljek, ha kapok. Bocsanatot kérek, de én nem éreztem különösebb örömet amiatt, hogy azt a kiló negyed-rangu szilvát megkaptam 12 lejtért, holott a piacon az ilyen szilva ára legfeljebb 5-6 lejt, viszont a legdrágább esemegeüzletben is csak 12 lejt kérnek a legkínzóbb beszercei szilváért. Mégis a esemegekereskedőt és a piaci árast zaklatják az uzoratórvénnyel és vádolják árdrágitással. Akkor milyen paragrafus alá tartozik az én termelóm? (Aláírás)

מודע רבה
סודרו ספרים החפצים לקנות בואו ולתנותי נאותים יפנו לבית מסחרו ומצאו תמור כל מיני ספרו רומעל והשכלה ספרו וראים שום פוסקים משנות הממבר החדודו של תשמישי סית כתרים ודיל וכו' מלותם צמר ומשי למחרים הודתר נמוכים.
Benjamin Schapira Librăria Cernauți, Piața Dacia.

Szenzációs könyvujdonság!
H. G. WEISS
A művészetek fejlődése a legrégebb időktől a mai napig
Ára félbörkötésben 640 lei.
Kapható az Uj Kelet könyvosztályában

APROHIRDETEK

Egyszeri közlésnél egy szo 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állás-keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleges levelet csak ugy továbbítunk ha portóbélyeg mellékeelve van. Eljegyzési dírek díja 350 lej, előfizetőknek 150 lej.

Külön telken üzlethelyiség berendezéssel, szobák-konyhás lakással, forgalmas helyen, betegség miatt bérbeadó, esetleg örökáron eladó. Megbizott: Libertas-iroda, Cluj, Str. Baba Novac 15-a.

400 literes egyszer használt vashordók nagyobb mennyiségben kaphatók ifj. Grünfeld Jakabnál — Fagaras. 3135

Perfekt gyorsírásra rövid idő alatt megtanítom, a legújabb módszerrel. Cim a kiadóban.

דוד יעקב
אין ווען איינען פאסטן אלס גמרא תוס' אונד דאס ווייניקע מלמד דאס פאקעל יודישן פראקטישער און דעווען פאר סאן מאנע אנדערע יען אום מינע דעסן אונד טראקטירט ביי דעם דעקן אונד דוק סיי קארול מאדע דוק סיי דוד יעקב

David Elek Careii-Mari, Fény-ut 31.

Hanwald

Cluj, Str. Vlahuta (volt Bolyai-u.) 3. Telefon 147

Üvegesiszolda és tükörgyár. Táblatüveg raktár és üvegezési vállalat. Hibás tükörök újrafoncsorozása. 1007

15 évi gyakorlattal bíró mérlegképes könyvelő, német magyar levelező állást változtatna. szombat megtartásával. Cim a kiadóban.

Lemnos ládagyar

Cluj, Calea Motilor 23. Telefon 194 és 645.

Különbejáratu butorozott szoba azonnal kiadó Baba Novac 20-a.

Veszek érett vagy friss frágyát. Cim a kiadóban.

Műhelynek, raktárnak megfelelő helyiségek kiadók Malom-utca 28. szám

Iskolák és szülők

figyelmébe!

Ujból kapható a legjobb képes héber Abe — a

הויף

Ára 50 Lej

Kapható az Uj Kelet könyvoszt.-ban

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Csütörtök: Boross G. és Kökény I. kabarétársulatának harmadik estéje. Teljesen új, más műsorról. Főemelt helyárak. Napibérlet 4. sz. B. Sorozat 18.)
Péntek: Boross G. és Kökény I. kabarétársulatának bucsufőlépése (Főemelt helyárak. Napibérlet 4. sz. C. Sorozat 19.)
Szombat: Cirkuszhercegnő (Kolbay Ildiko szerződött tag főlépése. Tompa Béla vendégjátéka. Napibérlet 5 sz. A. Sorozat 20.)
Vasárnap d. u. fél 3-kor: Akácfa-éj (Operett, első helyárak. Sorozat 21)
Vasárnap 6-kor: Az ismeretlen katona (Dramai újdonság Poor Lillivel, Táray Ferenczel. Rendes helyárak. Sorozat 22)
Vasárnap fél 9-kor: Erdészleány (Kolbay főlépésével. Napibérlet 5 sz. B. Sorozat 23.)
Hétfő: Muzsikás Ferkó (Mende Klári szerződött tag bemutatkozása. Kolbay főlépése. Napibérlet 5. sz. C. Sorozat 24.)

A színházi iroda közleményei
Boross G. és Kökény I. kabarétársulata. Az visó este fényes sikere után minden valószínűség szerint telt ház fogja az ezutáni estéket végigkacagni. Csütörtökön új műsor keretében Boross G., Kökény I., Koador Ibolyka, Komjáty Károly műsoruk legjavát fogja adni és ezt a műsort megismétlik pénteken is.
Kolbay Ildikó első főlépése szombaton este lesz a Cirkuszhercegnőben, amikor a kolozsváriak kedvenc primadonnája egyik olyan szerepében lép fel, melylyel előbbi állomáshelyén meghódította örökre közönségét. Kolbayval együtt lép fel vendégként Mr. X szerepében Tompa Béla is.

Nyulször- és filc-kalapok

uj kreációk legolcsóbban kaphatók az „IDEAL“-ban C. Reg. Ferd. No 8. (Wesselenyi-ucca)

Zsidó házban zsidó zene!

A zsidó zeneirodalom gyöngyei olcsó áron.

Zongorára:

Engel: Volksweisenkranz (Zsidó népmelédiák könnyű)	45
Aisberg: Hebräische Rhasodie	160
Engel: 5 Klavierstücke	106
Achron: Simphonische Variationen und Sonata	175
Milner: Baim Rebné (Ein Fantasiestück über Volksmelodie)	72
Rosowski: Poem (Haladóknak)	80

Hegedü — zongorára:

Lwow: Volochl	45
Zeitlin—Achron: Eli Zion (II. kiadás)	45
Achron: Hebräischer Tanz	120
Saminsky: Kleine Rhapsodie über zwei jüd. Volksthemen	80
Weinberg: Romanze	88
Rosowski: An der Wiege	72
Achron: Märchen	42
Gniessin: Nigun	35
Achron: Hebräische Melodie	88
— Hebräisches Wiegenlied	45
— Eine Taurimprovisation über ein hebr. Volkslied	80
Engel: Freilachs (Tanz)	45
— „Chabad“ Melodie	40

Stutschewsky: Meditation Hebraique (Cello—zongora) 75
Rosovsky: Tanz (Zongora, hegedü, cello) 155
Gniessin: Variationen (Vonónégyses) 132
Alman—Bialik: Ayeich (Hegedü, zongora, ének) 68